

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

judcători - Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Toma Nadejda, Moraru Petru,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Talmaci Nicolae Xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în mun. xxx, loc. xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 16.10.2014 - 06.04.2015 (prima instanță);
2. 04.05.2015 - 26.11.2015 (instanța de apel);
3. 20.01.2016 - 15.03.2016 (instanța de recurs ordinar);
4. 11.04.2016 - 16.09.2016 (instanța de apel);
5. 03.11.2016 - 07.02.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 06 aprilie 2015, Talmaci Nicolae a fost achitat de sub învinuirea adusă în baza art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Talmaci Nicolae este învinuit în faptul că, la 10 decembrie 2013, aproximativ la ora 00.35, pe sensul „intrare” al postului vamal „Leușeni-Albița” (auto), în cadrul controlului vamal al mijlocului de transport de model „Mercedes- Benz” cu n/î IS 88 TTI, care tracta remorca cu n/î IS 89 TTI, ce se deplasa din Italia în R. Moldova, aflîndu-se la volanul acestei unități de transport, acționînd cu intenție directă în scop cupidant, urmărind trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările și admițînd în

mod conștient survenirea lor, contrar prevederilor art.art.4 și 5 al Legii cu privire la modul de introducere și scoaterea bunurilor de pe teritoriul R. Moldova de către persoanele fizice, nr. 1569-XV din 10.12.2002, art. 175-178 Cod vamal, intenționat nu a declarat în declarația vamală și nu a prezentat controlului vamal mărfuri de larg consum în asortiment și anume: Rulou de polietilenă -1 buc; Generator electric „CMI 750W” - 1 buc; Dispozitiv de închidere a porților „Genius G-det” -1 buc; Telefon mobil de model „Samsung Galaxy Star” - 2 buc; Burghiu electric de model „Bosh PSR 14.4-2” - 2 buc; Set de albituri - 1 set; Boxe de model „Crenius SP-M200” -1 set; Încălțăminte de marca „Polo Ralph Lauxent” - 5 perechi; Aparat de fotografiat de model „NX I 100” – 1buc; Bobine de ață - 50 buc; Robot de bucătărie de model „Philips” - 1 buc; Piesă motor KTO 0109” - 1 buc; Cuptor microunde de model „Daewoo KOR GL35” - 1 buc; Sistem de alarmă de model „2300 GSM” -1 set; Set domofon de model „Comeht” -1 set; Microscheme de model „Genius” - 3 buc; Lacăt de model „Genius” - 2 buc; Calorifer electric de model Kennex” – 1 buc; Blander de model „Braun Multicquick MR300M” -1 buc; Dulap pentru încălțăminte de model „Livarno” - 1 buc; Termo-ventilator de model „Conex-Silver TC-SP2000” - 1 buc; Set jucărie tren de model „MotoramaKids” - 1 set; Vopsea pentru păr de model „Seta culori” - 63 buc; Gel-lac pentru păr - 6 buc; Televizor LED de model „LG 47 LAG 41S” - 1 buc; Paltoane pentru dame de model „H&M” - 3 buc; Paltoane pentru dame de model „Knowman” - 2 buc; Scurtă pentru bărbați de model „Quechoe” - 1 buc; Șurubelniță electrică de model „Blak80” - 1 buc; Set de chei compusă din 94 de piese - 2 set; Touchpad de model „Logitech” - 1 buc; Căști audio - 6 buc; Computer auto de model Bosh C3” - 1 buc; Aspirator de model „Rowenta Ciclonic” - 1 buc; Măsurător digital cu laser de model „Stanley TLM99” - 1 buc; Video card de model „Sapphice md 7970” - 1 buc; Plată de model „PC MSI ZH77A-G43” - 1 buc; Rochii pentru dame - 8 buc; Bluze pentru dame - 23 buc; Costum sportiv pentru dame - 2 buc; Procesor de model „Intel Pentium 2,8 GHZ” - 1 buc; Pantaloni pentru copii - 4 buc; Procesor de model „Intel Pentium 4 3.0 GHZ” - 3 buc; Procesor de model „Intel Celeron 1.6 GHZ” -1 buc; Procesor de model „Intel Celeron 1.8 GHZ” -1 buc; Bluze pentru copii - 6 buc; Căciulițe pentru fete - 2 buc; Plată de model „MSI H77MA-G43” - 5 buc; Plată de model „PC ASUS FI A55-M” - 1 buc; Plată de model „PC M57 FM2 -A75IA” - 1 buc; Procesor de model „AMD Athlon-2” -1buc; Procesor de model „AMD Athlon G4x2” -2 buc; Plată de model PC ASUS MSA97” - 1 buc; Plată de model „M57 277A-G45” – 1 buc; Plată de model „ASUS P8Z77-VLX”- 1 buc; Plată video de model „Radeon HD 5970” - 1 buc; Set dormitor pentru copii - 1 set; Blender de model „Russel Hobbs”- 1 buc; Scurtă pentru bărbați - 4 buc; Rochie pentru dame - 9 buc; Pantaloni pentru dame - 2 buc; Șorți pentru dame - 3 buc; Costum de noapte pentru dame - 1 buc; Panetoane - 95 buc; Praf pentru spălat - 16 buc; Praf pentru spălat lichid - 7 sticle.

Conform raportului de evaluare nr. 2317 din 20.12.2013, emis de către Secția venituri și valoare în vamă, s-a constatat că valoarea în vamă a mărfurilor menționate

constituie suma de 106976,12 lei.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către procurorul Clevadî Grigore, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și de a încasa din contul lui Talmaci Nicolae în beneficiul statului contravaloarea mărfurilor ce a constituit obiectul de contrabandă în sumă de 106976,12 lei.

În argumentarea apelului procurorul a invocat că:

- instanța de fond la pronunțarea sentinței nu a dat apreciere corectă probelor cercetate și a pus la baza sentinței declarațiile făcute de inculpat în ședința de judecată și anume că, în momentul traversării frontierei de stat la volanul mijlocului de transport sa aflat conducătorul auto Iațco Gheorghe, însă acesta fiind audiat la etapa urmăririi penale, niciodată nu a declarat că s-a aflat la volanul microbuzului și doar în instanța de judecată a făcut această declarație cu scopul de a-1 absolvi de răspunderea penală pe inculpat, astfel invocând două mijloace probatorii importante și anume, informația din sistemul informațional „Frontiera” prezentată de către Poliția de Frontieră și informația din sistemul informațional „Unipas” prezentată de Serviciul Vamal, unde în ambele cazuri este înregistrat în calitate de conducător auto anume Talmaci Nicolae și nu Iațco Gheorghe;

- instanța de fond a pus la baza sentinței declarațiile martorilor Iațco Gh., Pușca Al., Tataroi Vl. cât și declarațiile inculpatului, care au indicat că, în momentul traversării frontierei de stat, ei nu s-au eschivat de la controlul vamal și nici nu au tănuț marfa prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, dar dimpotrivă, au declarat integral toată marfa în scris și verbal;

- instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că, conform rechizitoriului inculpatul a fost învinuit pentru trecerea peste frontiera Republicii Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, tănuțindu-le de controlul vamal prin nedeclarare și nicidecum prin eludare sau prin ascundere în locuri special pregătite în acest sens;

- instanța nu a dat absolut nici o apreciere declarațiilor inspectorilor vamali, care sunt veridice și pertinente, fapt ce a dus la emiterea unei hotărâri cu încălcarea prevederilor art. 394 alin.(3) pct. 2) Cod de procedură penală care prevede că, sentința de achitare trebuie să cuprindă motivele pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării;

- declarațiile martorilor Armeanu Constantin, Jitari Alexandru, Puntea Igor și Popenco Artiom în coroborare cu alte probe corespund circumstanțelor stabilite în cauză și indică la faptul că prin acțiunile inculpatului a fost realizată fapta intenționată îndreptată spre trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova prin contrabandă a mărfurilor, prin nedeclarare;

- cu referire la motivul precum că mărfurile transportate au fost pentru necesitățile

personale și în cantități pentru care nu se achită taxa de import și care nu depășește 200 euro, instanța de fond nu a luat în calcul faptul că, bunurile ce i se încredințează inculpatului și au fost trecute fără a fi declarate nu se regăsesc nici în declarația vamală a inculpatului, nici în declarațiile vamale completate de preținșii martori Pușca Al., Tataroi Vl. și Iațco Gh., iar instanța în motivarea expusă s-a limitat doar la transcrierea Hotărârii Plenului CSJ nr.5 din 24.12.2010 și a Legii nr. 1569, fără careva argumente.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015, a fost admis apelul declarat, casată sentința instanței de fond și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Talmaci Nicolae a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 248 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale - 4000 lei.

5. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2016 s-au admis recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Gavriliță Vitalie, de către avocatul Talmaci Mariana în numele inculpatului Talmaci Nicolae, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui Talmaci Nicolae, fiind dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2016, a fost respins ca nefondat apelul procurorului Clevadî Grigore și menținută sentința primei instanțe.

6.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, în urma examinării și verificării suplimentare a probelor administrate în cursul urmăririi penale și instanței de fond, suplimentar în apel, că acestea n-au demonstrat săvârșirea infracțiunii de către inculpatul Talmaci Nicolae în contextul învinuirii înaintate. Instanța de apel a considerat necesar de a menține sentința de achitare a inculpatului, pe motiv că fapta incriminată de acuzatorul de stat nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Deși acuzarea pretinde că inculpatul Talmaci Nicolae a săvârșit infracțiunea de contrabandă, în proporții deosebit de mari, fapta incriminată nu a fost demonstrată conform cerințelor Codului penal, instanța de apel, susținând argumentele instanței de fond în acest sens.

În calitate de probe administrate la faza de urmărire penală și cercetate în ședința instanței de fond, de către procuror, dar și suplimentar în apel, au fost indicate următoarele : declarațiile martorilor : Puntea Igor; Jitari Alexandru; Iațco Gheorghe; Pușca Alexandru; Tataroi Veaceslav; Dihtearenco Anatolie; Marandiuc Ludmila; Sălcuțav Victor; Patlanciuc Andrei; Popenco Artiom; Armeanu Constantin; precum și:

- raportul-denunț al inspectorului principal al SCFV Artiom Popenco din 20.12.2013 (f. d. 7, vol. I);

- sesizarea inspectorului superior al SEM „Centru” DSO SV, Jitari Alexandru din 10.12.2013 (f. d. 10, vol. I);

- procesul-verbal privind efectuarea controlului de către echipa mobilă nr. 334/2013 din 10.12.2013, cu anexele nr. 1 și 2 (f. d. 12-14, vol. I);
- procesul-verbal de examinare a mijlocului de transport de model „Mercedes Sprinter” cu n/î IS 88 TTI / IS 89 TTI din 10.12.2013 (f. d. 16, vol. I);
- actul de transmitere a mărfurilor la păstrare responsabilă din 10.12.2013 (f.d.18 vol. I);
- chitanța seria AB nr. 872238 din 10.12.2013, privind perceperea obligațiilor vamale de la persoane fizice (f. d. 25 vol. I);
- ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 10.12.2013 (f. d. 26 vol.1);
- raportul de evaluare a Secției venituri, valoare în vamă și clasificarea mărfurilor nr. 2317 din 20.12.2013, conform căruia valoarea în vamă totală a lotului de marfa depistat în mijlocul de transport cu n/î IS 88 TTI cu remorca cu n/î IS 89 TTI, enumerat în actul de învinuire constituie suma de 106976.12 lei (f. d. 50-53, vol. I);
- declarația vamală DV 6 din 26.05.2014 întocmită de Talmaci Nicolae (f. d. 56, vol. I);
- procesul-verbal de examinare din 02.05.2014 în cadrul căruia a fost examinat formularul tipizat TV-14, chitanța seria AB nr. 872238 (f. d, 137 vol. I);
- procesul - verbal de examinare din 02.05.2014 în cadrul căruia a fost examinată declarația vamală DV 6 completată de Talmaci Nicolae, ulterior a fost recunoscută ca corp delict și anexată la materialele cauzei (f. d. 141 vol. I).

Fiecare probă este apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, astfel instanța de apel a menționat că concluziile primei instanțe cu privire la achitarea inculpatului Talmaci Nicolae sunt formate în urma cercetării și examinării probelor prezentate de părți, în cumul, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Instanța de apel, alăturat celei de fond, a constatat că la data de 10.12.2013, prin postul vamal „Leușeni-Albița” (auto), au traversat frontiera vamală Talmaci Nicolae, Iațco Gheorghe, Pușca Alexandru și Tataroi Veaceslav care se aflau împreună în timpul traversării frontierei de stat cu microbuzul de model „Mercedes Benz” cu n/î IS 88 TTI, care tracta remorca cu n/î IS 89 TTI, ce se deplasa din Italia în R. Moldova.

Pasagerilor și șoferului le-au fost înmânate declarațiile vamale DV6, care au fost completate de ultimii, declarând și verbal despre restul bunurilor aflate în transport, ulterior fiind efectuat controlul fizic al microbuzului de către vameșul A. Deahterenco.

Potrivit învinuirii, anume inculpatul Talmaci Nicolae se afla la volanul microbuzului de model „Mercedes Benz” cu n/î IS 88 TTI, fapt care n-a fost confirmat prin probe certe în cadrul ședinței instanței de fond și cea de apel.

Astfel, potrivit declarațiilor inculpatului Talmaci Nicolae, a martorilor Iațco Gheorghe, Pușca Alexandru la momentul traversării frontierei în vama Leușeni la

volanul microbuzului se afla Iațco Gheorghe.

Martorul Dihtearenco Anatolie a declarat că, nu-și aduce aminte cine se afla la volanul microbuzului, însă presupune că Tataroi Veaceslav.

Martorii Puntea Igor, Popenco Artiom, Armeanu Constantin au declarat că la momentul stopării microbuzului la volan se afla Talmaci Nicolae.

Însă instanța de apel a constatat că, potrivit procurii eliberată de către S.C. MOLD NIV SRL, în calitate de șoferi ai microbuzului de model „Mercedes Benz” cu n/î IS 88 TTI erau împuterniciți Talmaci Nicolae și Iațco Ion (f. d. 63, vol. I).

Mai mult ca atât, potrivit actului de însoțire a mijlocului de transport din 10.12.2013, întocmit de către inspectorii Armeanu Constantin, Puntea Igor, Jitari Alexandru în calitate de șofer a fost indicată o altă persoană decât șoferii împuterniciți prin procură, și anume, Pușcă Alexandru (f. d.11, vol. I).

În cadrul ședinței instanței de apel, martorii Puntea Igor, Jitari Alexandru n-au putut explica de ce în Actul de însoțire a mijlocului de transport din 10.12.2013 este indicat în calitate de șofer al microbuzului Pușcă Alexandru, dar nu Talmaci Nicolae.

Astfel, dubiile apărute la probarea învinuirii precum că Talmaci Nicolae la momentul traversării frontierei vamale Leușeni se afla la volanul microbuzului de model „Mercedes Benz” cu n/î IS 88 TTI, n-au fost înlăturate în cadrul instanței de apel și respectiv, au fost interpretate în favoarea inculpatului Talmaci Nicolae.

Potrivit învinuirii, lui Talmaci Nicolae i se încriminează săvârșirea contrabandei prin nedeclararea în declarația vamală și neprezentarea controlului vamal a mărfurilor de larg consum transportate din Italia cu microbuzului de model „Mercedes Benz” cu n/î IS 88 TTI.

Inculpatul Talmaci Nicolae în cadrul ședinței instanței de fond și de apel a menționat că toate bunurile transportate au fost indicate în declarația vamală, cât și declarate verbal inspectorului vamal de către el și celelalte persoane care au traversat frontiera în vama Leușeni : Iațco Gheorghe, Pușca Alexandru, Tataroi Veaceslav.

Potrivit declarației vamale DV6 întocmită de către Talmaci Nicolae sunt indicate următoarele mărfuri: set dormitor pentru copii- 1 set; burghiu electric -1 buc; radiator electric -1 buc; telefon mobil -1 buc; sistem de alarmă și domofon -1 set; pompe electrice pentru porți -1 buc (f. d. 56 vol. I).

Deși această marfă a fost inclusă în declarația vamală întocmită de către Talmaci Nicolae, s-a constatat că ulterior, sunt incluse și în lista de mărfuri nedeclarate, reflectate în anexele nr. 1 și nr.2 la procesul-verbal privind efectuarea controlului de către echipa mobilă, nr. 334/2013 din 10.12.2013 (f.d.13-14 vol. I), constituind obiectul infracțiunii de contrabandă.

Situație similară, s-a constatat și în privința celorlalți declaranți Iațco Gheorghe, Pușca Alexandru, Tataroi Veaceslav, care la fel au completat declarațiile vamale DV 6, iar mărfurile incluse în declarațiile vamale DV 6 acestora (f.d.39,40,46 vol. I), la fel ulterior, au fost incluse și în lista de mărfuri nedeclarate tot de către inculpatul Talmaci

Nicolae, reflectate în anexele nr. 1 și nr. 2 la procesul-verbal privind efectuarea controlului de către echipa mobilă, nr. 334/2013 din 10.12.2013 (f.d.13-14 vol.1), constituind obiectul infracțiunii de contrabandă, încriminată inculpatului Talmaci Nicolae.

La fel, o parte din bunuri a fost declarată în scris de către Pușca Alexandru în calitate de bagaj neînsoțit, fiind supusă devamării, cu întocmirea chitanței pentru achitarea drepturilor de import TV-14, seria AB nr. 872238 din 10.12.2013 (f.d. 25 vol. I).

Astfel, ignorând declarațiile vamale DV 6 întocmite de către Talmaci Nicolae, Iașco Gheorghe, Pușca Alexandru, Tataroi Veaceslav, fiecare menționând despre bunurile sale, organul de urmărire penală i-a incriminat totalitatea bunurilor aflate în microbuz doar lui Talmaci Nicolae.

Astfel, instanța de apel a conchis că vinovăția lui Talmaci Nicolae n-a fost probată prin probe certe și pertinente, în măsură să reflecte învinuirea adusă, iar în acțiunile lui Talmaci Nicolae nu se regăsește componenta de infracțiune de contrabandă, cu certitudine stabilindu-se că, Talmaci Nicolae n-a avut nici o intenție de nedeclarare a bunurilor la trecerea frontierei de stat, bunurile sale fiind declarate în declarația vamală DV6, cât și verbal potrivit legislației în vigoare expuse mai sus în p.20-21 din prezenta Decizie.

Instanța de apel, alăturat celei de fond a considerat că, urmărirea penală a fost înfăptuită superficial, învinuirea fiind abstractă, neconcretă și bazată doar pe presupuneri, iar instanța de judecată nu este în drept să completeze din oficiu învinuirea cu circumstanțe în fapt care ar justifica-o și care ar agrava situația inculpatului și să-și întemeieze soluțiile pe presupuneri și dubii.

În cazul dat, instanța de apel a făcut referire la practica CEDO, în cauza Adrian Constantin împotriva României, potrivit căruia Curtea a statuat că, actul de acuzare joacă un rol determinat în cadrul urmăririi penale, având în vedere semnificația sa, persoana vizată este oficial informată în scris de temeiul juridic și factual al infracțiunilor care îi sunt imputate. Art. 6 par. 3 recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat nu numai asupra cauzei acuzației, adică în privința faptelor materiale care îi sunt imputate și pe care se fundamentează acuzația, ci și a calificării juridice care a fost dată acestor fapte într-o manieră detaliată.

Curtea nu trebuie să aprecieze mijloacele pe care reclamantul le-ar fi folosit dacă ar fi avut posibilitatea să dezbată schimbarea încadrării juridice. Ea remarcă simplul fapt că este plauzibil de susținut că aceste mijloace ar fi fost diferite celor folosite pentru contestarea încadrării inițiale.

Rezumând aceste circumstanțe, instanța de apel a ajuns la ferma convingere, că organul de urmărire penală, n-a înlăturat pe deplin toate dubiile apărute în cauză, prezumția de nevinovăție n-a fost răsturnată cu efecte „erga omnes”, motiv pentru care soluția de achitare în privința inculpatului a fost menținută.

7. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- instanța de apel, în mod repetat incorect a concluzionat asupra legalității sentinței de achitare adoptate în prezenta cauză de către instanța de fond în privința cet. Talmaci Nicolae Xxx, fapt în temeiul căruia greșit a menținut acest act procesual;

- art. 427 al. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apel;

- instanța de apel, a acționat în derogarea de la prevederile procesual - penale precum și nu s-a condus de recomandările Plenului Curții Supreme de Justiție expuse în pct. 14 al Hotărârii nr. 22 din 12.12.2015 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, conform căreia nerespectarea acestor cerințe ale legii echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei pronunțate;

- instanța de apel, nu a ținut cont și nu a apreciat totalitatea probelor ce dovedesc vinovăția cet. Talmaci Nicolae Xxx, în mod greșit a respins probele administrate de către acuzarea de stat, fără a fi constatate încălcarea normelor procesuale invocate, a apreciat în mod superficial aceste probe, fără a fi evidențiate acele derogări evidente invocate;

- în motivarea recursului ordinar, cât și în dovedirea că în acțiunile lui Talmaci Nicolae Xxx se conțin elementele faptei prevăzute de art.248 al. (5) lit. d) Cod penal, acuzarea de stat consideră a invoca următoarele probe: declarațiile martorilor Armeanu Constantin, Jitari Alexandru, Puntea Igor, Popenco Artiom, cât și materialele cauzei : - sesizarea inspectorului superior al SEM Centru Jitari Al. din 10.12.2013 (f. d. 10 vol. I);

- procesul-verbal privind efectuarea controlului de către echipa mobilă nr. 334/2013 din 10.12.2013, cu anexele nr.1 și 2 (f. d. 12 - 14 vol. I);

- procesul-verbal de examinare a mijlocului de transport de model ”Mercedes Sprinter” cu n/î 1S 88 TTI/IS 89 TTI din 10.12.2013 (f. d. 16 vol. I);

- actul de transmitere a mărfurilor la păstrare responsabilă din 10.12.2013 (f. d. 18 vol. I);

- chitanța seria AB nr. 872238 din 10.12.2013, privind perceperea obligațiilor vamale de la persoane fizice (f. d. 25 vol. I);

- raportul de evaluare a Secției venituri, valoare în vamă și clasificarea mărfurilor nr. 2317 din 20.12.2013, conform căruia valoarea în vamă totală a lotului de marfă

depistat în mijlocul de transport cu n/î IS 88 TTI / IS 89 TTI, enumerat în actul de învinuire constituie suma de 106976,12 lei (f. d. 50 - 53 vol. I);

- declarațiile vamale întocmite de Talmaci, Iațco și Tataroi prin care se confirmă că fiecare a indicat câte 1 unitate în 6 - 7 poziții (f. d. 38 -40 vol. I);

- declarația vamală DV 6 din 26.05.2014 întocmită de Talmaci Nicolae (f. d. 56 vol. I);

- procesul-verbal de examinare din 02.05.2014 în cadrul căruia a fost examinat formularul tipizat TV-14, chitanța seria AB nr. 872238 (f. d. 135 vol. I);

- procesul - verbal de examinare din 02.05.2014 în cadrul căruia a fost examinată declarația vamală DV 6 completată de Talmaci Nicolae, ulterior a fost recunoscută ca corp delict și anexată la materialele cauzei (f. d. 147 vol. I);

- informația prezentată de Biroul vamal Leușeni prin care se dovedește că la data de 10.12.2013 la intrarea în Republica Moldova, Talmaci Nicolae a fost înregistrat ca conducător al microbuzului (f. d. 20 vol. II);

- în astfel de circumstanțe, acuizarea constată că concluzia instanței de apel, contravine prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală care stipulează expres că „Fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.”;

- recurentul consideră că s-a admis o eroare gravă, deoarece nu este indicat nici un motiv plauzibil ce ar combate sau care ar indica că în acțiunile inculpatului nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, nefiind combătute motivat în acest sens motivele apelului procurorului;

- astfel, instanța de apel nu s-a expus, nu a cercetat și nu a apreciat la justa valoare probele administrate de către acuzare, probe care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate;

- din contra, analizând probele administrate și cercetate pe caz recurentul menționează că cu certitudine nu sunt prezente careva dubii în probarea învinuirii, motivarea instanței de apel reprezintă doar niște versiuni din oficiu înaintate de către instanță în favoarea inculpatului, care nu au nici un suport probatoriu;

- astfel la calificarea faptei inculpatului, instanța de apel nu a ținut cont de intenția directă a lui Talmaci Nicolae, care a dorit și a importat prin nedeclarare toate bunurile indicate în rechizitoriu.

8. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sânt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Revenind la textul recursului ordinar declarat de către procurorul Scutelnic Cătălin se constată că recurentul invocă temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, evidențiind faptul că prin decizia instanței de apel nu s-a dat răspuns la motivele specificate de către apelant în apelul lui.

8.1. Verificând criticile expuse în recursul declarat de procurorul Scutelnic Cătălin, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, deoarece instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la motivele esențiale invocate în apelul procurorului.

Instanța de recurs a statuat asupra acestor concluzii în urma analizei hotărârii judecătorești contestate, în raport cu motivele invocate de procuror în apel (vol. II, f. d. 102-106) în prezenta speță, unde au fost invocate în instanța de apel, inclusiv câteva argumente principale cum ar fi:

„ - instanța de apel a preluat și a pus la baza deciziei declarațiile făcute de inculpat în ședința de judecată, și anume că, în momentul traversării frontierei de stat, la volanul

mijlocului de transport s-a aflat conducătorul auto Iațco Gheorghe, ceea ce vine în contradicție cu informația prezentată de Biroul vamal Leușeni prin care se dovedește că la data de 10.12.2013 la intrarea în Republica Moldova, Talmaci Nicolae a fost înregistrat ca conducător auto al microbuzului (f. d. 20 vol. II);

- instanța de apel a admis o eroare gravă, deoarece nu este indicat nici un motiv plauzibil ce ar combate sau care ar indica că în acțiunile inculpatului nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, nefiind combătute motivat în acest sens motivele apelului procurorului;

- instanța de apel nu s-a expus, nu a cercetat și nu a apreciat la justa valoare probele administrate de către acuzare, probe care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate;

- cu certitudine nu sunt prezente careva dubii în probarea învinuirii, motivarea instanței de apel reprezintă doar niște versiuni din oficiu înaintate de către instanță în favoarea inculpatului, care nu au nici un suport probatoriu;

- instanța de fond a pus la baza sentinței declarațiile martorilor Iațco Gh., Pușca Al., Tataroi Vl., cât și declarațiile inculpatului Talmaci N.. Aceștia în ședința de judecată unanim au declarat că, în momentul traversării frontierei de stat, ei nu s-au eschivat de la controlul vamal și nici nu au tănuit marfa, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, dar dimpotrivă, au declarat integral toată marfa în scris și verbal. Cu părere de rău, instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că, conform învinuirii aduse inculpatului, acesta a fost învinuit pentru trecerea peste frontiera Republicii Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, tănuindu-le de controlul vamal, prin nedeclarare și nicidecum prin eludare sau prin ascundere în locuri special pregătite în acest sens”.

În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului procurorului și asupra cărora instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a pronunțat superficial fără o motivare clară.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs reiterează că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznețov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

Deci, Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urma să dea răspunsuri argumentate în hotărârea sa asupra motivelor decisive invocate de procuror în apel și nu este suficient doar a prelua motivele hotărârii primei instanțe, sau a răspunde superficial la motive, dar și a efectua propriile completări în sensul aprecierii temeiniciei acestei hotărâri, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Așadar, în decizia sa instanța de apel urma să analizeze argumentele importante invocate de procuror în apel și menționate mai sus, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de procuror. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cer prevederile art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns la motivele din apelul procurorului, alegațiilor de bază invocate de către procuror, care în opinia lui au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Alt aspect ce necesită a fi nominalizat la analiza hotărârii contestate, este faptul ignorării indicațiilor stipulate de instanța ierarhic superioară, de către instanța de apel. Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2016, au fost admise recursurile ordinare declarate de către procurorul Gavriliță Vitalie și de către avocatul Talmaci Mariana în numele inculpatului Talmaci Nicolae, în prezenta speță, fiind casată total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. La adoptarea soluției sale Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a indicat explicit că: *„La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apel și cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală”*.

Analizând textul deciziei instanței de apel din 16 septembrie 2016, Colegiul penal lărgit atestă faptul ignorării prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, unde este stipulat că „pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sânt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului”.

Reieșind din faptul neschimbării situației faptice la momentul rejudecării cauzei, instanța de apel a neglijat indicațiile specificate de către instanța de recurs, nu a motivat convingător motivele invocate în apelul procurorului, repetând practic erorile efectuate de către instanța de apel la judecarea cauzei anterior în ordine de apel, schimbând

soluția cu o motivare ce contravine probelor.

Colegiul penal lărgit atrage atenția instanței de apel, că conform procedurilor stabilite la ghișeul vamal se apropie șoferul, care prezintă documentele de identitate, pe autocamion și pe marfă, după ce este înregistrat ca conducător al mijlocului de transport de model „Mercedes Benz” cu n/î IS 88 TTI (f. d. 21, vol. II).

Un alt aspect total ignorat de instanța de apel în speța dată, sunt probele decisive ignorate, cum ar fi :

- actul de reținere a mijlocului de transport (f. d. 11, vol. I);
- procesul-verbal privind efectuarea controlului cu anexele Nr. 1 și Nr. 2 pe marfa depistată, care constă din 66 de poziții (f. d. 12-15, vol. I);
- declarațiile vamale întocmite de inculpatul Talmaci Nicolae, martorii Iațco Gheorghe și Tataroi Veaceslav, care în total au declarat 17 poziții (f. d. 38-40, vol. I), pe restul mărfii nefiind aduse documente care ar confirma declararea ei în vamă;
- raportul privind evaluarea mărfii în vamă (f. d. 50-53, vol. I), în care-s indicate prețul mărfii reținute în vamă.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

8.2. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual - penale asupra motivelor esențiale invocate în apelul procurorului, nominalizate și în prezenta decizie; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate; să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, casează total decizia Colegiului penal al

Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe *Talmaci Nicolae Xxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **09 martie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Toma Nadejda

Moraru Petru